

Besluit

Ontheffing Middenmeer

Ons kenmerk : ACM/UIT/508545
Zaaknummer : ACM/19/035117
Datum : 12 april 2019

ONTWERPBESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 37a van de Elektriciteitswet 1998 betreffende een ontheffing van de tariefstructuren en voorwaarden met betrekking tot het station Middenmeer.

Samenvatting

1. In de kop van de provincie Noord-Holland zijn plannen voor grootschalige windenergie opwekking in de Wieringermeer. Verschillende windmolenparken zullen worden aangesloten op een nieuw 20 kV-station van Liander. Om de aansluiting mogelijk te maken moet TenneT een nieuw 150 kV-station aanleggen: Station Middenmeer.
2. Bij het verkrijgen van vereiste vergunningen voor het tracé Anna Paulowna – Middenmeer is een vertraging opgetreden. Naar verwachting zal een tweede 150 kV-verbinding bij Middenmeer daardoor op zijn vroegst ongeveer anderhalf jaar later (laatste kwartaal van 2020) in bedrijf worden genomen. In deze situatie, het tijdelijk niet hebben van een tweede 150 kV-verbinding, voldoet TenneT (tijdelijk) niet aan haar verplichting om haar net uit te leggen met toepassing van de enkelvoudige storingsreserve. Een ontheffing is dan ook noodzakelijk om het station eerder in gebruik te kunnen nemen en Liander (en haar aangeslotenen) van transport te kunnen voorzien.
3. Met dit besluit geeft de ACM TenneT ontheffing van verschillende bepalingen uit de Netcode elektriciteit zodat de windmolenparken zo snel mogelijk kunnen starten met de levering van duurzaam opgewekt windvermogen.

1 Inleiding

4. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uitvoering aan artikel 37a van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: de E-wet) en de Beleidsregel procedure voor ontheffingen ex artikel 37a Elektriciteitswet.
5. De ACM geeft met dit besluit haar oordeel op de aanvraag van TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) van 21 februari 2019 voor een ontheffing van de tariefstructuren en voorwaarden op grond van artikel 37a van E-wet.
6. TenneT verzoekt om een ontheffing van artikel 9.12, tweede lid, van de Netcode elektriciteit (hierna: Nce). Tevens verzoekt TenneT om een ontheffing van artikel 9.13, eerste lid, onder a, van de Nce indien en voor zover:
  - de afspraken die met aangeslotenen zijn gemaakt niet aan te merken zijn als maatregelen in de bedrijfsvoering, als gevolg waarvan bij een onderbreking van het transport de vraag naar transportcapaciteit door aangeslotenen naar 0 MVA wordt bijgesteld; of
  - de tijdelijke situatie in Middenmeer niet gezien kan worden als een uitzondering onder de noemer 'uitloper' conform artikel 9.13, eerste lid, onder b, van de Nce.
7. In dit besluit gaat de ACM in op de procedure (hoofdstuk 2), het wettelijk kader (hoofdstuk 3), de relevante feiten en omstandigheden (hoofdstuk 4), de beoordeling (hoofdstuk 5) en het besluit (hoofdstuk 6).

2 Procedure van totstandkoming van dit besluit

8. Op 21 februari 2019 heeft TenneT op grond van artikel 37a van de E-wet een ontheffingsaanvraag ingediend. Per e-mails van 19 maart en 28 maart 2019 heeft TenneT aanvullende informatie gestuurd.
9. De ACM heeft de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing verklaard op de totstandkoming van dit besluit. Als onderdeel van deze procedure heeft de ACM hiervan mededeling gedaan in de Staatscourant en het ontwerpbesluit ter inzage gelegd op de website van de ACM. Daarnaast heeft de ACM het ontwerpbesluit aan TenneT toegezonden.

3 Wettelijk kader

10. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.

11. Artikel 31 van de E-wet, luidt, voor zover relevant:

1 Met inachtneming van de in artikel 26b bedoelde regels en de in artikel 6 van verordening 714/2009 bedoelde netcodes zenden de gezamenlijke netbeheerders aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de door hen jegens afnemers te hanteren voorwaarden met betrekking tot:

- a. de wijze waarop netbeheerders en afnemers alsmede netbeheerders zich jegens elkaar gedragen ten aanzien van het in werking hebben van de netten, het voorzien van een aansluiting op het net en het uitvoeren van transport van elektriciteit over het net,*
- f. de kwaliteitscriteria waaraan netbeheerders moeten voldoen met betrekking tot hun dienstverlening, welke in ieder geval betrekking hebben op te hanteren technische specificaties, het verhelpen van storingen in het transport van elektriciteit, de betalingsvoorwaarden, de klantenservice en het voorzien in compensatie bij ernstige storingen,*
- g. de wijze waarop de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet uitvoering geeft aan zijn taak de leveringszekerheid te waarborgen en de wijze waarop productiereservecapaciteit wordt aangehouden en ingezet,*

(...)

12 In de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, f en g, wordt vastgelegd dat netten met een spanningsniveau van 110 kV of hoger met uitzondering van het net op zee zodanig zijn ontworpen en in werking zijn dat het transport van elektriciteit, ook indien zich een enkelvoudige storing voordoet, verzekerd is. Het transport van elektriciteit moet ook verzekerd zijn, als zich een enkelvoudige storing voordoet ten tijde van onderhoud.

12. Artikel 36 van de E-wet luidt, voor zover relevant voor de behandeling van de onderhavige aanvraag:

1 De Autoriteit Consument en Markt stelt de tariefstructuren en voorwaarden vast met inachtneming van:

(...)

- b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieu hygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening,*
- c. het belang van de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt,*
- d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers*
- e. het belang van een goede kwaliteit van de dienstverlening van netbeheerders,*
- f. het belang van een objectieve, transparante en niet discriminatoire handhaving van de energiebalans op een wijze die de kosten weerspiegelt,*

- g. de in artikel 26b bedoelde regels,*
- h. verordening 714/2009 en de richtlijn en (...)*

13. Artikel 37a van de E-wet luidt:

- 1 *De Autoriteit Consument en Markt kan op aanvraag bij beschikking een ontheffing verlenen van de tariefstructuren en de voorwaarden. Bij haar beslissing neemt de Autoriteit Consument en Markt de belangen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, onderdelen b tot en met f en de regels, bedoeld in artikel 36, eerste lid, onderdelen g en h, in acht.*
- 2 *De Autoriteit Consument en Markt stelt beleidsregels op met betrekking tot de procedure voor aanvraag van een ontheffing. De beleidsregels worden bekendgemaakt in de Staatscourant.*
- 3 *De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan de ontheffing. De Autoriteit Consument en Markt kan de voorschriften en de opgelegde beperkingen wijzigen.*
- 4 *De Autoriteit Consument en Markt trekt de ontheffing in op daartoe strekkend schriftelijk verzoek van de houder van de ontheffing.*
- 5 *De Autoriteit Consument en Markt kan een ontheffing intrekken, indien:*
  - a. *de houder van de ontheffing de aan de ontheffing verbonden voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;*
  - b. *de houder van de ontheffing bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;*
  - c. *de Autoriteit Consument en Markt, gelet op de belangen bedoeld in artikel 36, eerste lid, onderdelen b tot en met f en de regels, bedoeld in artikel 36, eerste lid, onderdelen g en h, van oordeel is dat intrekking van de ontheffing noodzakelijk is.*
- 6 *Van een op grond van dit artikel genomen beschikking wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.*

14. De relevante bepalingen van de Nce luiden, voor zover van belang, als volgt:

Artikel 9.11

- 1 *Mede op basis van de transportprognoses zoals genoemd in artikel 13.4, eerste, tweede en vijfde lid, bepaalt de netbeheerder dagelijks of de enkelvoudige storingsreserve tijdens de verwachte periode met fysieke congestie in het congestiegebied kan worden gehandhaafd voor elke onbalansverrekeningsperiode. De netbeheerder publiceert elke dag uiterlijk om 14:00 uur op de dag voor de dag van de verwachte structurele congestie voor welke onbalansverrekeningsperiodes congestiemanagement nodig is.*
- 2 *Vanaf de dag voorafgaand aan de dag met verwachte fysieke congestie stellen de aangeslotenen als bedoeld in artikel 9.7, eerste en tweede lid, door middel van biedingen vermogen ter beschikking aan de netbeheerder dat de volgende dag meer of minder kan worden geproduceerd dan wel worden verbruikt. Deze biedingen worden uiterlijk 16:00 uur op de dag voor de dag van de verwachte structurele congestie bij de netbeheerder ingediend en bevatten de duur, omvang en prijs van het ter beschikking gestelde vermogen.*

- 3 *Er moet een bieding als bedoeld in het tweede lid worden gedaan per tijdseenheid. Daarnaast mogen de biedingen als bedoeld in het tweede lid ook in de vorm van blokbiedingen worden gedaan. Onder een blokbieding wordt verstaan een set van biedingen die op aangeven van de desbetreffende bieder zodanig met elkaar verbonden zijn dat ze hetzij allemaal worden geaccepteerd, hetzij allemaal worden afgewezen.*
- 4 *De netbeheerder lost de verwachte fysieke congestie op met behulp van het hem overeenkomstig het tweede en derde lid ter beschikking gestelde vermogen.*
- 5 *Aangeslotenen waarvan de bieding overeenkomstig het vierde lid is afgeroepen (hierna: CG-aangeslotene) ontvangen uiterlijk 17:00 uur op de dag voor de dag van de verwachte structurele congestie hiervan bericht. Zowel de transportprognose als het bijbehorende energieprogramma van de CG-aangeslotene in het congestiegebied worden voor de afgeroepen hoeveelheid vermogen aangepast.*
- 6 *Biedingen die niet zijn afgeroepen blijven afroepbaar tot de tijdseenheid waar de bieding betrekking op heeft. Biedingen die niet zijn afgeroepen kunnen tot 1 uur voor het moment waarop ze betrekking hebben worden gewijzigd.*
- 7 *Ter handhaving van de balans roept de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet vervolgens per onbalansverrekeningsperiode een gelijke hoeveelheid vermogen af buiten het congestiegebied. Hij gebruikt daarvoor het vermogen dat hem overeenkomstig artikel 9.19, eerste lid, ter beschikking is gesteld.*
- 8 *Indien de CG-aangeslotene als bedoeld in het vijfde lid afwijkt van zijn transportprognose op een wijze die opnieuw tot structurele congestie zou kunnen leiden dan wordt het verschil tussen de transportprognose van die CG-aangeslotene en de daadwerkelijk uitgewisselde energie op de desbetreffende aansluiting per onbalansverrekeningsperiode verrekend met de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet tegen een prijs per kWh, hierna te noemen de congestie-onbalansprijs.*
- 9 *Indien een situatie als bedoeld in het achtste lid zich voordoet en de desbetreffende te verrekenen hoeveelheid heeft het karakter van:*
  - a. *het invoeden van energie, dan betaalt de CG-aangeslotene een congestie-onbalansprijs waarvan de hoogte gelijk is aan de voor de desbetreffende onbalansverrekeningsperiode geldende landelijke onbalansprijs voor onbalans met het karakter invoeden. De CG-aangeslotene betaalt deze congestie-onbalansprijs aan de netbeheerder. Indien de voor de desbetreffende onbalansverrekeningsperiode geldende landelijke onbalansprijs voor onbalans met het karakter invoeden negatief is, dan bedraagt de congestie-onbalansprijs € 0,00;*
  - b. *het afnemen van energie, dan betaalt de CG-aangeslotene een congestie-onbalansprijs waarvan de hoogte gelijk is aan de voor de desbetreffende onbalansverrekeningsperiode landelijke onbalansprijs voor onbalans met het karakter afnemen dan wel de geldende day-ahead-clearingprijs indien deze hoger is. De CG-aangeslotene betaalt deze congestie-onbalansprijs aan de netbeheerder.*
- 10 *De netbeheerder publiceert de dag nadat toepassing van congestiemanagement nodig was per onbalansverrekeningsperiode het totaal afgeroepen vermogen overeenkomstig het vijfde lid: een overzicht van de transporten van en naar het congestiegebied, het totaal van de*

ingediende transportprognoses, inclusief het deel daarvan dat tot overschrijding van de enkelvoudige storingsreserve leidt, en de gerealiseerde transporten, alsmede een overzicht van het ter beschikking gestelde vermogen als bedoeld in artikel 9.19, eerste lid, en 9.11, vierde lid, het aantal aangeslotenen dat een bieding heeft gedaan, de mate waarin artikel 9.7, tweede lid, is toegepast en de resulterende prijzen voor zowel het op- als het afregelen, op zijn website. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet publiceert de hiervoor bedoelde informatie eveneens op zijn website.

- 11 *De netbeheerder verzorgt de administratieve afhandeling met zijn aangeslotenen in het congestiegebied, waaronder begrepen de financiële afrekening van met de desbetreffende aangeslotenen op basis van de biedingen zoals genoemd in het tweede lid en de verrekening als bedoeld in het achtste lid. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet verzorgt de betaling van de afgeroepen hoeveelheden vermogen ten behoeve van de opregelactie buiten het congestiegebied die in het kader van congestiemanagement zijn ingezet. De netbeheerders dragen onderling zorg voor een correcte financiële afwikkeling tussen de netbeheerders.*
- 12 *De betrokken netbeheerders kunnen de grens zoals opgenomen in artikel 13.4, vijfde lid, met betrekking tot de indiening van transportprognoses aanpassen in het congestiegebied. De betrokken netbeheerders dienen aanpassing van voornoemde grens te onderbouwen.*

§ 9.3. Voorwaarden met betrekking tot de netontwerp- en bedrijfsvoeringscriteria

Artikel 9.12

- 1 *Het netontwerp van het 380/220 kV-net inclusief de hiermee verbonden transformatoren naar de 150/110 kV-netten wordt getoetst aan de hand van de volgende criteria:*
  - a. *Bij een volledig in bedrijf zijnd net worden de door de aangeslotenen gewenste invoedingen respectievelijk afnamen gerealiseerd onder handhaving van de enkelvoudige storingsreserve;*
  - b. *Bij het voor onderhoud niet beschikbaar zijn van een willekeurig circuit, dan wel een willekeurige transformator, dan wel een willekeurige elektriciteitsproductie-eenheid, dan wel een grote verbruiker, worden de door de aangeslotenen gewenste invoedingen dan wel afnamen gerealiseerd onder handhaving van de enkelvoudige storingsreserve. Hierbij wordt alleen rekening gehouden met de als gevolg van de invoedingen dan wel afnamen optredende belastingen tijdens de onderhoudsperiode;*
  - c. *Bij de hoogste belasting en bij het uit bedrijf zijn van een willekeurig circuit, dan wel een willekeurige transformator, dan wel twee willekeurige elektriciteitsproductie-eenheden, dan wel een grote verbruiker, wordt door een aangepaste productieverdeling of door andere (vooraf overeengekomen) maatregelen de enkelvoudige storingsreserve gewaarborgd.*
- 2 *Het netontwerp van hoogspanningsnetten met een spanningsniveau van 110 kV en 150 kV, inclusief de hiermee verbonden transformatoren naar netten met een spanningsniveau lager dan 110 kV, wordt getoetst aan de hand van de volgende criteria:*

- a. *Bij een volledig in bedrijf zijnd net worden de door de aangeslotenen gewenste invoedingen dan wel afnamen gerealiseerd onder handhaving van de enkelvoudige storingsreserve. Bij een enkelvoudige storing is een onderbreking van maximaal 10 minuten met een maximale belasting van 100 MW toegestaan;*
  - b. *Bij het voor onderhoud niet beschikbaar zijn van een willekeurig circuit, dan wel een willekeurige transformator dan wel een willekeurige elektriciteitsproductie-eenheid kunnen de door de aangeslotenen gewenste invoedingen dan wel afnamen worden gerealiseerd onder handhaving van de enkelvoudige storingsreserve. Hierbij hoeft alleen rekening te worden gehouden met de als gevolg van de invoedingen dan wel afnamen optredende belastingen tijdens de onderhoudsperiode. Afwijking hiervan is toelaatbaar indien de onderbrekingsduur beperkt blijft tot 6 uur en 100 MW.*
- 3 *Het netontwerp van zowel het 380/220 kV-net als van de 110/150 kV-netten wordt bovendien getoetst aan de hand van het volgende criterium: Bij alle belastingstoestanden en bij een volledig in bedrijf zijnd net kan, na uitval van een willekeurige elektriciteitsproductie-eenheid, de dan benodigde bedrijfsreserve volledig worden ingezet onder handhaving van de enkelvoudige storingsreserve.*

(...)

Artikel 9.13

- 1 *De netbeheerder hanteert voor de bedrijfsvoering van netten van 110 kV en 150 kV de volgende criteria:*
  - a. *Bij een in bedrijf zijnd net worden de door de aangeslotenen gewenste invoedingen dan wel afnamen gerealiseerd onder handhaving van de enkelvoudige storingsreserve.*
  - b. *Onverminderd hetgeen ten aanzien van het netontwerp is bepaald in artikel 9.12, tweede lid, is afwijking van onderdeel a toegestaan voor uitlopers, transformatoren en railsystemen.*
- 2 *De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet beschouwt de uitval van één 380 kV of 220 kV railsysteem in de normale toestand wel als een enkelvoudige storing. Er wordt geen rekening gehouden met de uitval van het laatste in een station in bedrijf zijnde railsysteem.*

(...)

4 Relevante feiten en omstandigheden

15. De ACM stelt, mede op basis van de aanvraag van TenneT, de volgende feiten en omstandigheden vast. In de kop van de provincie Noord-Holland zijn plannen voor grootschalige windenergie opwekking in de Wieringermeer. Verschillende windmolenparken zullen worden aangesloten op een nieuw 20 kV-station van Liander. Ook zal Rijkswaterstaat (hierna: RWS) worden aangesloten. Om de aansluiting mogelijk te maken moet TenneT een nieuw 150 kV-station aanleggen: Station Middenmeer.
16. Het huidige 150 kV-net in de kop van Noord-Holland wordt gevoed vanuit het centraal gelegen 150 kV-station Oterleek. De 150 kV-stations Westwoud en Anna Paulowna worden gevoed vanuit het 150 kV-station Oterleek. Het station Anna Paulowna is een zogeheten uitloper: een doodlopende verbinding die niet in een ringvorm ligt en waar geen enkele alternatieve verbinding noch lokale productiecapaciteit in het gebied voor beschikbaar is. Ten behoeve van het nieuwe 150 kV-station moet TenneT haar net verzwaren. Tussen de stations Oterleek en Anna Paulowna wordt een nieuw 150 kV-station (De Weel) gebouwd. Tussen de stations Westwoud en Anna Paulowna wordt het station Middenmeer gebouwd. Voor de technische details verwijst de ACM naar de ontheffingsaanvraag van TenneT.
17. In de gerechtelijke procedure ter verkrijging van de benodigde vergunningen voor bovenstaande aanpassingen is voor het deel Anna Paulowna - Middenmeer een vertraging opgetreden. Naar verwachting zal de 150 kV-verbinding Anna Paulowna – Middenmeer daardoor op zijn vroegst ongeveer anderhalf jaar later (laatste kwartaal van 2020) in bedrijf worden genomen. In die situatie voldoet TenneT tijdelijk niet aan haar verplichting om haar net uit te leggen met toepassing van de enkelvoudige storingsreserve. Een ontheffing is dan ook noodzakelijk om het station eerder in gebruik te kunnen nemen en Liander (en haar aangeslotenen) van transport te kunnen voorzien. Met een ontheffing van de enkelvoudige storingsreserve kunnen de windmolenparken starten met de levering van duurzaam opgewekte windvermogen vanaf het tweede kwartaal van 2019. Ook RWS kan haar aansluiting dan in gebruik nemen.
18. Om overlast (onderbrekingen in transport van elektriciteit) te beperken zal TenneT in de tijdelijke situatie in beginsel geen gepland onderhoud uitvoeren. Als onderhoud noodzakelijk is, dan zal TenneT dit vooraf afstemmen met Liander. Als de verbinding uit bedrijf moet worden genomen, of als zich een storing voordoet, dan worden de twee stations Middenmeer (150 kV en 20 kV) spanningsloos. De hersteltijd wordt geschat op maximaal 14 dagen. In dat geval zullen de producerende afnemers de windmolenparken stilzetten en geen transportcapaciteit vragen; ook RWS zal geen transportcapaciteit vragen. Dit hebben partijen desgevraagd aangegeven. Liander heeft in een zienswijze aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het verlenen van de ontheffing. Dit doet zij mede op grond van verklaringen van geen bezwaar van afnemers, de windparkexploitanten en RWS.

5 Beoordeling

19. Artikel 37a van de E-wet geeft de ACM de bevoegdheid om een ontheffing te verlenen. De ACM benadrukt dat zij terughoudend omgaat met het verlenen van ontheffingen van codes op grond van artikel 37a van de E-wet.¹ Een ontheffing wordt alleen verleend wanneer (1) onverkorte toepassing van tariefstructuren en voorwaarden zoals in de codes vastgelegd in individuele gevallen of onder specifieke omstandigheden een ongewenste uitwerking heeft, en (2a) aanpassing van de codes niet opportuun is gelet op het individuele karakter van het probleem of de tijdelijkheid daarvan, of (2b) een tijdelijke voorziening noodzakelijk en urgent is ter overbrugging van de periode die nodig is om, bijvoorbeeld door een codewijziging, een structurele oplossing van het probleem te bewerkstelligen.
20. De ACM is op grond van artikel 37a, derde lid, van de E-wet bevoegd voorschriften en beperkingen aan een ontheffing te verbinden.
21. De ACM beoordeelt in het vervolg of TenneT een ontheffing van een aantal artikelen uit de Nce kan krijgen. Hiertoe beoordeelt de ACM navolgend of aan ieder van de in randnummer 19 genoemde cumulatieve voorwaarden is voldaan.
22. In deze paragraaf volgt de beoordeling van de ingediende aanvraag. De ACM past hiermee het door de artikelen 37a en 36, eerste lid, onderdelen b tot en met h, van de E-wet, voorgeschreven wettelijk kader toe op de relevante feiten en omstandigheden zoals omschreven in hoofdstuk 4.

5.1 Ontheffing van bepalingen uit de Netcode

5.1.1 Enkelvoudige storingsreserve

23. Aanvrager verzoekt in de eerste plaats een ontheffing van artikel 9.12 van de Nce. In dit artikel is de verplichting neergelegd dat een hoogspanningsnet met een spanningsniveau van 110 kV en 150 kV het netontwerp zodanig wordt ingericht dat alle gewenste leveringen en afnames van de aangeslotenen op het net onder handhaving van een enkelvoudige storingsreserve worden gerealiseerd.
24. Naar het oordeel van de ACM beschikt aanvrager alleen over voldoende transportcapaciteit voor Liander, indien de enkelvoudige storingsreserve in het netontwerp wordt losgelaten. In het huidige netontwerp van het station Middenmeer wordt het transport van elektriciteit niet meer verzekerd bij uitval van de verbinding tussen Middenmeer en Westwoud. Dit is - zonder ontheffing van artikel 9.12 van de Nce - niet toegestaan.
25. Artikel 9.12 van de Nce is echter een nadere uitwerking van artikel 31, twaalfde en dertiende lid, van de E-wet. Deze artikelen bevatten in algemene bewoordingen de veiligheidseisen waaraan het netontwerp van een net met een spanningsniveau van 110 kV tot 220 kV dient te voldoen. Het

¹ Besluit van 20 september 2011, met kenmerk 103850/4 (*Ontheffing afschakelvolgorde Hilvarenbeek*).

twaaftde lid van artikel 31 van de E-wet bepaalt dat netten met een spanningsniveau van 110 kV of hoger zodanig zijn ontworpen en in werking zijn dat het transport van elektriciteit, ook indien zich een enkelvoudige storing voordoet, verzekerd is. Uit de Memorie van Toelichting behorende bij dit artikellid blijkt dat de netbeheerder verplicht is leveringszekerheid te bieden ook in het geval van een enkelvoudige storing. Dit kan worden gerealiseerd door een samenstelsel van netontwerp, operationele voorbereiding en actuele bedrijfsvoering van de netbeheerder. Naast strikt technische maatregelen kan de netbeheerder tevens maatregelen in de bedrijfsvoering treffen, bijvoorbeeld door het afregelen van afnemers om zo het transport terug te brengen zodat aan deze strikte betrouwbaarheidseis wordt voldaan. Uit de aanvraag blijkt dat TenneT dergelijke maatregelen heeft getroffen. Hierop wordt in paragraaf 5.1.3 nader ingegaan.

26. TenneT heeft aangegeven in haar bedrijfsvoering maatregelen te treffen waardoor de leveringszekerheid bij een enkelvoudige storing wordt gewaarborgd. TenneT geeft aan dat zij afspraken met de aangeslotenen heeft die het productievermogen afregelen in geval van storing. De ACM kwalificeert deze maatregelen als het hanteren van congestiemanagement door TenneT.
27. De ACM weegt mee dat het verlaten van de enkelvoudige storingsreserve in het netontwerp op de verbinding tussen Middenmeer en Westwoud een tijdelijke situatie betreft. TenneT geeft aan dat een tweede verbinding met het station Middenmeer, namelijk de verbinding Middenmeer – Anna Paulowna, eind 2020 gerealiseerd zal zijn. Het station Middenmeer zal vanaf dat moment weer zijn uitgerust met een enkelvoudige storingsreserve in het netontwerp en de ontheffing zal dan komen te vervallen.
28. Indien aanvrager geen ontheffing van de enkelvoudige storingsreserve krijgt, zal TenneT niet kunnen voorzien in transportcapaciteit aan Liander en de klanten van Liander, totdat de verbinding Middenmeer - Anna Paulowna is gerealiseerd.

5.1.2 Ontheffing 9.13

29. TenneT verzoekt ook om ontheffing van artikel 9.13, eerste lid, onderdeel a, van de Nce. Naar het oordeel van de ACM is dit niet mogelijk omdat TenneT moet voldoen aan de enkelvoudige storingsreserve op grond van artikel 31, twaaftde lid, van de E-wet, zoals hierboven in randnummer 25 uiteen is gezet. Nu het netontwerp niet voldoet aan de enkelvoudige storingsreserve moet TenneT voldoen aan de enkelvoudige storingsreserve in de bedrijfsvoering. Dat daarvan sprake is, wordt hieronder uiteen gezet.

5.1.3 Congestiemanagement

30. De ACM interpreteert de aanvraag van TenneT zo dat, zoals ook in randnummer 26 is aangegeven, TenneT met maatregelen in de bedrijfsvoering het gebrek aan enkelvoudige storingsreserve in het netontwerp zal compenseren. De ACM kwalificeert dit als congestiemanagement zoals bedoeld in artikel 9.11 van de Nce. Dit artikel schrijft een andere procedure van congestiemanagement voor dan die door TenneT zou worden gehanteerd. Artikel 9.11 van de Nce gaat namelijk uit van een proces met een dagelijkse (biedings)procedure.

Omdat de omvang van de congestie voor de gehele periode bekend is, is een éénmalige bieding voldoende. Dit verlaagt de administratieve lasten zowel bij de aanvrager als bij bieders.

31. De ACM ontheft aanvrager van de artikelen in paragraaf 9.11 van de Nce voor zover een verplichting is opgenomen tot het dagelijks uitvoeren van de procedure. Specifiek betreft dit artikel 9.11, eerste lid, van de Nce, de tijdstippen en periodes genoemd in artikel 9.11, tweede lid, van de Nce, de eerste zin van artikel 9.11, vijfde lid, van de Nce en de laatste zin van artikel 9.11, zesde lid, van de Nce. Aanvrager zal daardoor worden toegestaan eenmalige (of met een andere frequentie indien TenneT dat wenselijk acht) afspraken met Liander en haar afnemers te maken, zoals zij al heeft gedaan.

5.2 Toetsing aan de criteria voor ontheffing van de codes

5.2.1 Uitzonderlijk ongewenste uitwerking

32. De ACM toetst of de onverkorte toepassing van de code (1) een uitzonderlijk ongewenste uitwerking heeft. Daartoe weegt de ACM de situatie zonder ontheffing af tegen de situatie met ontheffing. In het geval de ACM geen ontheffing verleent zal aanvrager -volgens de codes- Liander en haar afnemers in Middenmeer niet van transportcapaciteit kunnen voorzien. Aanvrager lost dit probleem op door maatregelen te treffen in haar bedrijfsvoering door afspraken te maken met aangeslotenen. De ACM is van oordeel dat het niet bedienen van Liander en haar afnemers in dit specifieke geval, mede gelet op de tijdelijkheid van de situatie, aangemerkt moet worden als een uitzonderlijk ongewenste uitwerking van de Nce.

5.2.2 Individuele gevallen of specifieke omstandigheden

33. Gelet op de criteria genoemd in randnummer 19 oordeelt de ACM vervolgens dat dit verzoek tot ontheffing dient als een tijdelijke voorziening die noodzakelijk en urgent is ter overbrugging van de periode die nodig is om een structurele oplossing van het probleem te bewerkstelligen (2b). TenneT heeft immers aangegeven dat ze een structurele oplossing in werking zet in de vorm van een codewijziging. Deze codewijziging zal de ratio achter deze casus, alsmede de eerder genoemde ontheffing in Haarlemmermeer, codificeren.

5.3 De beoordeling van de zienswijze van ...

34. ... heeft een zienswijze ingediend op het ontwerpbesluit van de ACM betreffende

5.4 Conclusie

35. Gelet op het bovenstaande honoreert de ACM het verzoek van aanvrager gedeeltelijk en verleent de ACM ambtshalve ontheffing voor aan aantal aanvullende bepalingen van de Nce.

6 Dictum

36. De Autoriteit Consument en Markt besluit op grond van artikel 37a van de Elektriciteitswet 1998 een ontheffing te verlenen van artikel 9.12 van de Netcode elektriciteit aan TenneT TSO B.V. ten aanzien van de enkelvoudige storingsreserve in het netontwerp voor de verbindingen naar het station Middenmeer.
37. De Autoriteit Consument en Markt besluit op grond van artikel 37a van de Elektriciteitswet 1998 aan TenneT TSO B.V. een ontheffing te verlenen van 9.11, eerste lid, van de Netcode elektriciteit, de tijdstippen en periodes genoemd in artikel 9.11, tweede lid, van de Netcode elektriciteit, de eerste zin van artikel 9.11, vijfde lid, van de Netcode elektriciteit en de laatste zin van artikel 9.11, zesde lid, van de Netcode elektriciteit.
38. De Autoriteit Consument en Markt verbindt als voorschrift aan de ontheffing dat TenneT TSO B.V. ten aanzien van station Middenmeer biedingen heeft zoals bedoeld in artikel 9.11, derde en vierde lid, van de Netcode elektriciteit.
39. Deze ontheffing gaat in na publicatie van dit besluit in de Staatscourant en eindigt op de datum dat de verbinding tussen station Middenmeer en Anna Paulowna in gebruik genomen is, en uiterlijk op 1 juli 2021. De Autoriteit Consument en Markt ontvangt een afschrift van aanvrager op het moment dat de verbinding tussen Middenmeer en Anna Paulowna gereed is.
40. De Autoriteit Consument en Markt doet mededeling van dit besluit in de Staatscourant en plaatst het besluit op haar website (www.acm.nl).

Den Haag,

12 april 2019

De Autoriteit Consument en Markt,
Namens deze,

dr. F.J.H Don
Bestuurslid